

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 468/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, Námestie SNP 17/29, Zvolen, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4 Co 187/2018 zo 4. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. septembra 2020 elektronicky doručená a 5. októbra 2020 poštou doplnená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

(ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 187/2018 zo 4. júla 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priloženej prílohy vyplýva, že sťažovateľka (žalobkyňa) sa žalobou doručenou Okresnému súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) v roku 2016 domáhala proti A. P. (ďalej len „žalovaná v 1. rade“), R. H., V. K., V. K., M. V. a V. M. (spolu aj „žalovaní v 1. až 6. rade“) náhrady škody v sume 70 000 € spočívajúcej v tom, že sťažovateľke „*zmizli hnutelné veci z nehnuteľnosti*“, ktorú mala obhospodarovať žalovaná v 1. rade.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 1/2016-211 z 26. októbra 2017 žalobu zamietol ako nedôvodnú, keďže sťažovateľka nepreukázala, že k vzniku škody došlo protiprávnym konaním žalovaných v 1. až 6. rade s poukazom na skutočnosť, že sťažovateľkou uplatnený nárok „*nebol nárokom z tej istej škody*“.

4. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom sp. zn. 4 Co 187/2018 zo 4. júla 2019 rozsudok okresného súdu č. k. 4 C 1/2016-211 z 26. októbra 2017 potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) ako vecne správny.

5. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 4 Co 187/2018 zo 4. júla 2019, v ktorom sťažovateľka (dovolateľka) namietala, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a že krajský súd nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie, čím dospel k nesprávnym právnym záverom, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 8 Cdo 81/2020 z 25. júna 2020 odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, keďže smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že uznesenie najvyššieho súdu bolo doručené právnomu zástupcovi dovolateľky (sťažovateľky) JUDr. P. D. 16. júla 2020, ktorý jej ho odovzdal po skončení dovolenky 30. júla 2020, pričom jej *„bolo povedané, že lehota na podanie sťažnosti jej začala plynúť odovzdaním rozhodnutia“*. Sťažovateľka žiada, aby jej ústavný súd odpustil zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúcej z § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keď *„na základe tejto nesprávnej informácie lehotu zmeškala“*. V tejto súvislosti sa sťažovateľka odvoláva na § 122 CSP, podľa ktorého súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

6.1 Sťažovateľka ďalej, tvrdiac, že došlo k pochybeniu *„v procese hodnotenia dôkazov a skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo“*, krajskému súdu vytýka, že v napadnutom rozsudku *„opomenul dôležité skutočnosti prípadu, logicky ich do dôvodov svojho meritórneho rozhodnutia ani nepojal a nevyhodnotil ich. Tým sa jeho rozsudok stáva nedostatočne odôvodneným, a to v ústavne významnej miere. Krajský súd nezodpovedal na všetky skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.“*

6.2 Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 Co 187/2018 zo 4. júla 2019 (bod 4).

14. Ústavný súd sa môže zaoberať ústavnou sťažnosťou z hľadiska jej vecnej stránky iba v prípade, ak spĺňa všetky zákonom o ústavnom súde ustanovené formálne a obsahové náležitosti, resp. podmienky konania.

15. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada, aby jej ústavný súd so zreteľom na § 122 CSP odpustil zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúcej z § 124 zákona o ústavnom súde, pretože na základe nesprávnej informácie, že lehota na podanie ústavnej sťažnosti jej začala plynúť odovzdaním rozhodnutia najvyššieho súdu, lehotu zmeškala (bod 6).

16. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

17. Ústavný súd na okresnom súde zistil, že uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 81/2020 z 25. júna 2020, ktorým dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, nadobudlo právoplatnosť 23. júla 2020, pričom právnemu zástupcovi sťažovateľky JUDr. P. D. bolo doručené 16. júla 2020.

18. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej časti alebo šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok.

19. Predpokladom použitia Civilného sporového poriadku v konaní pred ústavným súdom je jednak absencia výslovnej úpravy toho-ktorého právneho inštitútu v zákone o ústavnom súde, ako aj vhodnosť aplikácie toho-ktorého právneho inštitútu so zreteľom na charakter konania pred ústavným súdom.

20. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (m. m. I. ÚS 22/02); nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (m. m. IV. ÚS 28/02), pričom ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (m. m. I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03, III. ÚS 124/04, III. ÚS 90/2018, III. ÚS 152/2018, III. ÚS 155/2020).

21. Zákom určená lehota dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti je lehotou procesnoprávnou, a nie lehotou hmotnoprávnou, z čoho vyplýva praktický dôsledok, že v posledný deň lehoty musí byť ústavná sťažnosť iba podaná na poštovú či inú prepravu, a nie už doručená ústavnému súdu (I. ÚS 106/2016).

22. V danom prípade je aplikácia § 122 CSP vylúčená.

23. Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odoslaná z e-mailovej adresy jej právneho zástupcu 27. septembra 2020 o 21.04 h a odovzdaná na poštovú prepravu 1. októbra 2020, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v poslednej vete § 124 zákona o ústavnom súde.

24. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

25. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná aj požiadavka vyplývajúca z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak, ako aj z § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody [písm. a)], označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody [písm. b)], označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí [písm. c)] a konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [písm. d)].

26. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené zvoleným advokátom (IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016).

27. Aj vo vzťahu k odôvodneniu ako jednej zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd stabilne judikuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením

príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 162/2019), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

28. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti krajskému súdu vytýka, že v napadnutom rozsudku *„opomenul dôležité skutočnosti prípadu, logicky ich do dôvodov svojho meritórneho rozhodnutia ani nepojal a nevyhodnotil ich. Tým sa jeho rozsudok stáva nedostatočne odôvodneným, a to v ústavne významnej miere. Krajský súd nezodpovedal na všetky skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.“* (bod 6.1), bližšie však skutkovo nekonkretizuje, v čom vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

29. Sťažovateľka k ústavnej sťažnosti nepripojila však napadnutý rozsudok krajského súdu (§ 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde), čo by zakladalo aj dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky aj podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

30. Napriek uvedenému považuje ústavný súd za vhodné dať do pozornosti sťažovateľky, že skutočnosť, že sa ona sama s názorom krajského súdu, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) totiž nepatrí právo sporovej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08).

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu